

La colza amb alt contingut en àcid erúctic

jul. 28, 2022 |

Les colzes cultivades actualment són del Tipus 00, pel que proporcionen un gra amb un contingut molt baix en àcid erúctic i glucosinolats. Recentment, algunes empreses promouen el cultiu de colza erúcica, que permet obtenir oli amb un alt contingut en àcid erúctic, valorat per determinats usos industrials. La campanya 2021-22 s'ha assajat a Vilobí d'Onyar (la Selva) la varietat de colza erúcica RAMSES. Ha mostrat un potencial productiu inferior als híbrids convencionals, una floració precoç, una planta alta sensible a l'ajagut i un alt contingut en greix.

Els híbrids de colza que es cultiven en l'actualitat són del Tipus 00, que es caracteritzen per presentar uns continguts molt baixos en àcid erúctic i glucosinolats.

Una de les principals limitacions de l'oli de colza, a finals dels anys 60 del segle passat, era el seu perfil d'àcids grassos, entre els que dominava l'àcid erúctic (40-50%). L'alt contingut en aquest àcid va ésser qüestionat per metges i nutricionistes, que el relacionaven amb efectes no desitjats en el cor. Pocs anys després, els seleccionadors van obtenir varietats amb un perfil d'àcids grassos diferent, on el més important era l'àcid oleic (60-70%). Es va aconseguir mitjançant retrocreuaments, introduint com a genitors línies i varietats de colzes de primavera canadenques, amb un contingut molt baix en àcid erúctic. Aquest canvi va representat una de les fites més importants en la millora de la colza. Les colzes que tenien un baix contingut en àcid erúctic es van etiquetar com Tipus 0. El seu cultiu va esdevenir majoritari a mitjans dels anys 80, on va destacar la varietat BIENVENUE.

Pocs anys després, a finals dels anys 80, es va aconseguir reduir el contingut en glucosinolats del gra, que era considerat un factor antinutricional, donant origen a les colzes 00, que encara avui es cultiven. Una de les primeres colzes cultivades d'aquest tipus fou la varietat

SAMOURAI.

Tot i això, l'obtenció d'oli amb un alt contingut en àcid erúic també té interès per a determinats usos industrials. És per això, que aquests darrers anys algunes empreses promocionen la producció de colza erúica, que dona un gra amb un alt contingut en àcid erúic. Entre les avantatges agronòmiques que es mencionen del seu cultiu hi ha: un bon desenvolupament inicial, es veu menys afectada pels danys de saltiró (*Psylliodes chrysocephalus*) i pels conills, dona un elevat contingut en oli, etc.

Durant la campanya 2021-2022, s'ha assajat a la localitat de Vilobí d'Onyar (la Selva) la varietat de colza erúica RAMSES, comercialitzada per ID GRAIN. A la Taula 1 es mostra el seu rendiment productiu en comparació amb la dels híbrids de colza convencional ARCHITECT, DUKE, ES IMPERIO, HILLICO, MELODIE i RGT JAKUZZI. Malgrat que, les diferències de producció entre les varietats no han estat estadísticament significatives, els resultats suggereixen una menor productivitat de la colza alt erúica RAMSES.

VARIETAT	RENDIMENT (kg/ha 9% d'humitat)	ÍNDEX PRODUCTIU (%)
ES IMPERIO (T)	6079	100
DUKE	5777	95
HILLICO	5773	95
DK EXCEPTION	5723	94
MELODIE	5209	86
DIFFUSION	5199	86
RGT JAKUZZI	5004	82
ARCHITECT	4916	81
RAMSES	4689	77

Taula 1. Rendiment dels híbrids de colza convencionals (ARCHITECT, DIFFUSION, DK EXCEPTION, DUKE, ES IMPERIO, HILLICO, MELODIE i RGT JAKUZZI) i de l'híbrid alt erúic RAMSES a la localitat de Vilobí d'Onyar (la Selva), la campanya 2021-2022.

La floració de la colza alt erúica RAMSES es pot considerar precoç, 3 dies més aviat que el testimoni ES IMPERIO. Presenta una planta alta, sensible a l'ajagut. Concretament a l'assaig de Vilobí d'Onyar s'ha afectada per phomopsis. Dona un gra amb un alt contingut en greix (el més alt de totes les colzes assajades) (Taula 2).

VARIETAT	DATA D'INICI FLORACIÓ	FLORACIÓ			
		RESPECTE ES IMPERIO (dies)	ALÇADA DE LA PLANTA (cm)	AJAGUT (%)	CONTINGUT EN GREIX (%)
ARCHITECT	1 d'abril	5	182	0	44,6
DIFFUSION	28 de març	1	180	0	46,1
DK EXCEPTION	27 de març	0	177	0	46,5
DUKE	23 de març	-4	178	0	46,7
ES IMPERIO (T)	27 de març	0	180	0	44,0
HILLICO	19 de març	-8	178	0	48,0
MELODIE	25 de març	-2	172	0	46,3
RAMSES	22 de març	-5	182	17	48,2
RGT JAKUZZI	22 de març	-5	174	0	45,8

Taula 2. Floració, alçada de la planta, sensibilitat a l'ajagut i contingut en greix dels híbrids de colza convencionals (ARCHITECT, DIFFUSION, DK EXCEPTION, DUKE, ES IMPERIO, HILLICO, MELODIE i RGT JAKUZZI) i de l'híbrid alt erúdic RAMSES a la localitat de Vilobí d'Onyar (la Selva), la campanya 2021-2022.

AUTORS

JOAN SERRA

IRTA – Programa de Cultius Extensius
Sostenibles

ROSER SAYERAS

IRTA – Programa de Cultius Extensius
Sostenibles

EDUARD RIBAS

IRTA – Programa de Cultius Extensius
Sostenibles

JUDIT RECACHA

IRTA – Programa de Cultius Extensius
Sostenibles